

سلسلہ دروس خارج

اصول فقہ

مبحث وضع

(اقام وضع)

جلسہ :

۹۶

تاریخ :

۹ / ۲ / ۱۹

وضع خاص
موضوع له عام

امکان ندارد

؟

وضع عام
موضوع له خاص

امکان ندارد

؟

وضع عام
موضوع له عام

امکان دارد

؟

وضع خاص
موضوع له خاص

امکان دارد

بحث امروز

«امکان اقسام اربعه»

«وقوع اقسام اربعه»

کلام حضرت امام در مورد اعلام شخصیه

سوال :

لفظ «زید» برای چه چیزی وضع شده است؟

(۱) معنای لفظ این خواهد بود = «زید الموجود»

جمله «زید موجود» = «زید الموجود، موجود» = **قضیه ضروریه** است

اشکال : در حالی که بالوجدان چنین نیست

(۲) در این صورت جملات زیر **مجازی** خواهد بود:

«زید معدوم» «زید اما موجود و اما معدوم»

اشکال : هیچ گونه عنایت مجازی در این موارد دیده نمی شود

در این صورت، اطلاق زید بر «زید خارجی» **مجاز** است

اشکال : بالضروره مجاز نیست

(۱)

موضوع له

«زید خارجی»

است

دو احتمال :

دو تالی

فاسد دارد

(۲)

موضوع له

«زید موجود به

وجود ذهنی» است

یک تالی

فاسد دارد

زید برای مفهوم **زید** که در ذهن است
(که **کلی** است و یک **فرد** در عالم بیشتر ندارد)
وضع شده است

موضوع له در اعلام **شخصیه**، «**عام**» است

نتیجه

اشکال :

- قبول داریم که ماهیت کلی را در هنگام وضع تصور می کنیم

- ولی این ماهیت کلی، مورد «غفلت» است

- توجه ما به «وجود خارجی» است

نتیجه :

۱. موضوع له، «وجود خارجی» است

۲. وضع عام (ماهیت تصور شده، کلی است) و موضوع له خاص (فرد خارجی) خواهد بود

اشکال و
جواب
حضرت امام

جواب :

- عرف، نه تنها از «ماهیت کلی» غفلت ندارد که توجه نیز دارد

دلیل : حتی عرف نیز می گوید : زید (مسمی به زید) موجود نیست

نتیجه :

موضوع له، «کلی منحصر به فرد» است